

Ж.М. Пустовіт

кандидат юридичних наук, доцент
(Національна академія внутрішніх справ)

УДК 342.5

ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ ФУНКЦІЙ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УРСР – ПОПЕРЕДНИЦІ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Визначено історичні передумови, які відіграли значну роль у становленні і розвитку функцій Верховної Ради УРСР. Також визначено, що для кожного періоду розвитку української державності був характерним процес формування і функціонування органів представницької влади.

Ключові слова: Верховна Рада Української РСР, функції Верховної Ради УРСР.

Постановка проблеми. Актуальність даного дослідження зумовлена, по-перше, тим, що процес становлення і розвитку функцій Верховної Ради Української РСР пройшов складний шлях – від функціонування віча в ранньофеодальний період до створення Верховної Ради Української РСР та конституційного визначення її єдиним законодавчим органом Радянської України; по-друге, вивчення генезису становлення і розвитку функцій Верховної Ради Української РСР є вельми важливим для становлення та розвитку функцій сучасної Верховної Ради України, яка у своїй діяльності керується досягненнями вітчизняної і світової наукової думки та практики функціонування парламентських установ.

Метою даного дослідження є аналіз історичних передумов становлення і розвитку функцій вперше утвореної на теренах Української РСР - Верховної Ради Української РСР.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Дана проблематика вивчалася в наукових працях С. Головатого, В. Копейчикова, О. Копиленка, Л. Кривенко, О. Мироненка, В. Погорілка, В. Шаповала, Ю. Шемшученка, Л. Юзькова та інших відомих вчених.

Виклад основного матеріалу. Аналізу функцій Верховної Ради Української РСР об'єктивно має передувати аналіз основних історичних передумов, що відіграли значну роль у становленні і розвитку її функцій. Досягнення вітчизняної і світової наукової думки та практики функціонування парламентських установ, які існували до зародження інституту Верховної Ради, відіграли певну роль у становленні функцій і Верховної Ради УРСР, і Верховної Ради України та зберігають свою актуальність і в умовах сьогодення.

Для кожного етапу розвитку української держави є властивим процес формування представницьких установ, які в різні періоди еволюційного розвитку виконували визначені законодавством функції і повноваження, аналіз яких допоможе визначити етапи становлення і розвитку функцій сучасного українського парламенту.

Так, зародженню інституту Верховної Ради Української РСР пере-

дували певні історичні періоди становлення і розвитку української державності з притаманним функціонуванням представницьких органів влади, що виконували в певних межах, формах і способі законодавчу, представницьку, установчу, контрольну, бюджетно-фінансову та інші парламентські функції.

Так, на нашу думку, є надто необхідним проаналізувати особливості еволюції вітчизняної політичної традиції щодо становлення і розвитку функцій вітчизняних представницьких установ, починаючи з діяльності віча і до створення інституту Верховної Ради Української РСР, оскільки даний період є важливим у процесі становлення функцій і повноважень як Верховної Ради УРСР, так і Верховної Ради України.

Так, особливості становлення і розвитку функцій Верховної Ради України сягають ще в далеку давнину. Цей процес розпочався ще в Давній Русі, в IX–XIII столітті. Саме цей історичний період знаменний започаткуванням певного розмежування повноважень між князем, віче та боярською думою, що зумовлено значенням Київської Русі для тогочасної Європи.

Принципу розподілу влад у сучасному розумінні Київська Русь не знала. Віче за традицією формально було наділено всією повнотою влади; князь очолював одночасно і виконавчу, і законодавчу, і судову «гілку влади»; аристократична боярська дума здійснювала істотний вплив на князя і його виконавчий апарат [1, с. 91, 94–95].

В.І. Сергеевич розглядав віче як «форму безпосередньої участі народу в суспільних справах, а не через представників». Він писав, що «князь і віче стояли один біля одного як дві самостійні влади, для спільних дій яких потрібна була сумісна згода» [2, с. 57, 106].

Російський історик В.О. Ключевський вказував на необхідність князеві враховувати думку віче, як рівного з рівним, і укласти з ним політичний договір на князювання [3, с. 201].

Відомий історик права М.Ф. Владимирський-Буданов вважав, що віче є зборами повноправних громадян. На його думку, XI–XIII ст. є епохою повного виокремлення цієї форми влади в самостійну [4, с. 51–61].

Віче виникли з племінних зборів у слов'ян. Про них вперше згадується в літописах у Новгороді – 1016, Києві – 1068, Володимирі-Волинському – 1097, Звенигороді – 1147, Переяславі – 1175. У II пол. XI–XII ст., внаслідок послаблення князівської влади і розпаду Київської держави, роль віче у суспільному житті набуває особливого значення [5].

Т.Л. Вілкун зазначає, що тривалий час проблему складу віче розв'язували виходячи переважно з уявлень про класову природу віча або на підставі найпоширеніших найменувань вічників («кияне», «новгородці», «вси людье» тощо) [6, с. 4].

Віче скликалися нерегулярно, за ініціативою населення або представників влади. Віче оголошувало війну і укладало мир, обирало і усувало князя та головних осіб (посадників, тисяцьких, соцьких), вело переговори з чужоземними купцями, чинило вічовий суд і приймало закони. Віче, як орган державної влади, занепадають із втратою українськими землями незалежності [7].

Михайло Грушевський в одній зі своїх праць «Нарис історії Київської землі від смерті Ярослава до кінця XIV сторіччя» писав, що для того, щоб збагнути сутність і призначення віча як владного елемента в державній структурі Русі, треба звернути увагу ще й на, по-перше, правоздатність громади обирати князя; по-друге, її здатність ставити «володіння столом» у залежність від виконання її вимог; по-третє, участь віча в обговоренні та вирішенні різних державних питань [8, с. 304–305].

Державний устрій Русі слід визнати народовладним у формі віча. Народовладна культура давніх русів виявляється практично в усьому: у звичаєвому праві й традиціях, суспільній поведінці, громадській думці, в оформленні стосунків між містом і селом, громадою та військово-охоронними структурами [9].

Народні збори – віче – виконували важливу державну функцію. Основними напрямками діяльності віча були питання державного правління, законодавство, суд. Але з часом коло повноважень зменшилося і віче виконувало управлінську функцію; установчу, яка полягала в обранні і знятті з посад представників адміністрації, обранні в окремих випадках князів тощо; вирішувало питання війни і миру, тобто виконувало зовнішньополітичну функцію.

Отже, віче – це орган влади, що розвивався паралельно з княжою владою і як самостійний орган влади був складовою державного механізму та вирішував важливі питання життєдіяльності держави. В цей історичний період часу не виділяли інститут функцій віче в тому вигляді, в якому його розглядає сучасна наука конституційного права. Аналізуючи окремі повноваження віче, ми можемо стверджувати, що основними напрямками його діяльності були, насамперед, законотворення, так як віче приймало закони. Прослідковуються окремі ознаки установчої функції, оскільки віче обирало князів, обирало на посади і знімало з посад представників адміністрації. Про зародження бюджетно-фінансової функції свідчить те, що віче розпоряджалося земельними і фінансовими ресурсами землі чи волості. Віче вирішувало питання війни і миру тощо, що свідчить про зародження зовнішньополітичної функції.

Незважаючи на досить значний обсяг повноважень віча, на нашу думку, відсутні підстави говорити про віче як про ранньофеодальний парламент, оскільки віче були властиві лише окремі ознаки, що притаманні представницькій установі в сучасному розумінні. Насамперед, віче являло собою орган управління державними справами, що представляв інтереси окремих станів, а не інститут народовладдя, так як право представництва в ньому належало феодальній верхівці.

Наступним етапом в еволюційному процесі щодо становлення функцій українського парламенту стала литовсько-польська доба, яка припадає на XIV–XV ст. Вже починаючи з XV століття на території України шляхта збиралася з метою вирішення важливих державних питань та проводила сейми, які мали певну ієрархію і розподіялися переважно на земські та загальнонаціональні. Сейм був представницьким органом парламентського типу Корони польської і Речі Посполитої.

Такий представницький орган як Сейм виник у процесі еволюції королівської ради, вічових з'їздів окремих польських земель (воєводств) та малопольських і великопольських провінційних з'їздів, що виконували законодавчі функції; перетворення з'їздів на сейми, тобто на станово-представницькі загальні зібрання (лат. *conventio, parlamentum*), відбулося тоді, коли участь у них, крім урядовців-сановників, стали брати шляхтичі, а також представники міст і церкви [10].

Так, основними повноваженнями Сейму були такі: видання законодавчих актів, введення податків, скликання посполитого рушення, нобілітація, вироблення загального курсу зовнішньої політики, затвердження мирних договорів, контроль над діяльністю короля і вищих посадових осіб держави. Відповідно, основними функціями Сейму були такі: законодавча; установча; контрольна; бюджетно-фінансова та зовнішньополітична. Певно, що структурно вищезгадані функції були занадто «вузькими», на відміну від сучасного розуміння структурних елементів кожної окремої функції представницького органу. Також даний період характеризувався тим, що елементи функцій сеймів розвивалися іноземними державами, але збиралися вони на українській території.

У XVI–XVIII столітті на підставі досвіду діяльності таких пропарламентських інституцій як віче і сейми сформувалася традиція зібрання так званих козацьких рад, які на Запорозькій Січі вважалися найвищими органами влади та мали виборний і подекуди представницький характер. Як відомо, козацька рада була законодавчим, адміністративним і судовим органом влади. Козацька доба знаменує собою зародження парламентаризму з наявними козацькими радами, що виконували ряд властивих лише їм функцій.

До компетенції загальної військової ради козацьке право відносило вибори гетьмана і генеральної старшини та усунення їх від влади, хоча фактично загальна військова рада тільки обирала гетьмана і генеральну старшину та жодного разу не скористалася правом позбавити їх займаних посад та здійснити над ними суд. Важливими функціями загальної військової ради були також ратифікація міждержавних угод, санкціонування законів, ухвалення рішень із питань війни і миру та судочинство. Козаки мали право обговорювати справи, винесені на розгляд ради, висувати власні пропозиції. Будь-яке питання рада ухвалювала простою більшістю голосів. Голосування мало відкритий і персональний характер, відбувалося за допомоги вигуків, а в разі схвального рішення – і підкиданням шапок. Підрахунок голосів не проводився, старшина і самі голосуючі на слух чи візуально визначали наслідки голосування [11, с. 194–196].

Закріплення таких значних повноважень за козацькими радами свідчить про зародження законодавчої, установчої та зовнішньополітичної функції.

Упродовж другої половини XVII ст. загальна військова рада поступово втрачала своє політичне значення. Гетьман і генеральна старшина фактично перетворили раду на формальний засіб легітимного приходу до влади.

Наступний період розбудови української держави характеризується діяльністю Центральної Ради України та добою Директорії УНР.

Так, віче, сейми та козацькі ради мали лише окремі ознаки представ-

ницьких установ, на відміну від Центральної Ради Української Народної Республіки, яка була створена 17 березня 1917 року і має всі підстави вважатися попередником Верховної Ради України.

Центральна Рада України спочатку формувалася не шляхом загальних виборів, а на основі делегування до її складу представників різних демократичних громадських організацій [12, с. 225].

Виходячи з цього ні Українська Центральна Рада, ні інші установи представницького характеру періоду визвольних змагань не були "класичними" парламентами, адже відповідне політичне представництво не мало традиційного для парламентів засобу вираження через прямі вибори. Звичайно відповідні вибори мали непрямий і так званий корпоративний (куріальний) характер. Тому згадані установи можна вважати установами територіально-корпоративного політичного представництва [13, с. 5].

Дана точка зору є надзвичайно слушною, але разом з тим саме період функціонування Центральної Ради України є визначальним у становленні і розвитку функцій сучасного парламенту України. Центральна Рада, можливо, і не була наділена всіма можливими ознаками парламенту, її функції були не такі багатовекторні, які має сучасний парламент, але аналізуючи історично важливі документи доби Центральної Ради України, ми сміливо можемо назвати цей період основним у процесі становлення функцій як Верховної Ради Української РСР, так і Верховної Ради України.

Саме Центральна Рада України зробила значний внесок у розбудову української державності через видання всесвітньо відомих Універсалів Центральної Ради. В I-му Універсалі Центральної Ради України зазначено, що «виборні люди з усієї Землі Української вибрали з поміж себе нас, Українську Центральну Раду, й наказали нам бути на чолі нашого народу, стояти за його права й творити новий лад вільної автономії України» [14, с. 95].

Найвагомішим став IV Універсал, ухвалений 22 січня 1918 року року, який проголосив одним із важливих завдань створення Конституції України. На останньому засіданні Центральної Ради було ухвалено проект Конституції Української Народної Республіки — «Статут про державний устрій, права і вольності УНР».

Конституція УНР складалася із восьми розділів, серед яких пріоритетне місце посідає Розділ III «Органи влади Української Народної Республіки» та Розділ IV «Всенародні збори Української Народної Республіки».

В Розділі III Конституції УНР зазначено, що вся влада в Українській Народній Республіці походить від народу. Верховним органом Української Народної Республіки є Всенародні збори, які здійснюють вищу законодавчу владу і формують вищі органи виконавчої і судової влади [14, с. 107].

Всенародні збори Української Народної Республіки проголошувалися органом законодавчої влади, і, відповідно, наділялися виключним правом прийняття законів, внесення в них змін, внесення змін до Конституції УНР, затвердження постанов, що торкаються компетенції Національного Союзу тощо. Виключними правами Всенародних зборів Української Народної Республіки щодо прийняття законів були такі: питання податків, позик, встановлення одиниці міри, ваги і монети тощо.

Представницька функція полягала в тому, що суверенне право в Українській Народній Республіці належало народові України, тобто всім громадянам, що проживали на території Української Народної Республіки.

В межах установчої функції, Всенародні Збори Української Народної Республіки формували органи виконавчої і судової влади – Раду Народних Міністрів УНР та Генеральний Суд УНР; формували власні парламентські структури: Голову Всенародних зборів Української Народної Республіки, заступників «товаришів», одного заступника; Раду старшин зборів; фракції в кількості не менше 15 народних представників тощо.

Про бюджетно-фінансову діяльність мова йшла лише в Розділі VII, що визначав організацію діяльності Національного Союзу. Насамперед, йдеться про те, що Національний Союз установлює свій щорічний бюджет і має право оподаткування своїх членів на підставі правил, встановлених для загальнодержавного оподаткування; робити позики і приймати фінансові заходи для забезпечення роботи Національного Союзу.

Період діяльності Центральної Ради України був хоч і не тривалий, але визначальний у становленні української державності. Визначальним у діяльності Центральної Ради України стало прийняття Конституції УНР, в якій Україна проголошувалася незалежною, демократичною і парламентською державою, а також проголошувала принцип поділу влади на законодавчу, виконавчу та судову, Все це відповідало світовим стандартам демократії і відіграло свою роль в організації діяльності сучасної Верховної Ради України.

Ще одним попередником Верховної Ради України можна вважати з'їзд хліборобів-землевласників, який відбувся 29 квітня 1918 року в Києві і проголосив гетьманом України Павла Скоропадського. Цього ж дня було оголошено «Закони про тимчасовий державний устрій України», що мали слугувати за Конституцію держави до скликання Сейму. Але, як відомо, Сейм так і не було скликано. За Конституцією, яка мала тимчасовий характер, влада в Україні належала Гетьману, який був головою Української держави, керівником виконавчої і законодавчої влади, верховним головнокомандуючим Збройними силами. Він мав право схвалювати або відхиляти законопроекти, призначати і звільняти отамана Ради Міністрів, разом з усім кабінетом, контролювати зовнішню та податкову політику держави, вводити воєнний, осадний або надзвичайний стан та надавати амністію засудженим [15].

Доба Гетьманату характеризується новою моделлю влади – сильною владою глави держави, що пояснюється тогочасною нестабільною політичною ситуацією в середині країни. Пріоритетну роль у системі державного управління відігравав гетьман, який посідав найвище місце в державі стосовно інших державних установ. Повноваження гетьмана поширювалися на сферу законодавчої, виконавчої та судової влади. Таким чином, уся повнота функцій представницької влади належала гетьману.

У листопаді 1918 року влада в Україні зосередилася в руках Директорії, яка складалася з п'яти членів і очолювалася В. Вінниченком. За час існування Директорії було прийнято ряд знаменних для конституційного

розвитку України документів, а саме: Закон про тимчасове верховне управління та порядок законодавства в Українській Народній Республіці, Закон про Державну Народну Раду Української Народної Республіки. Особливо слід зазначити, що за доби Директорії Урядовою комісією було зроблено унікальний за своїм змістом проект Конституції УНР під назвою "Основний державний закон Української Народної Республіки".

Аналізуючи даний документ з точки зору аналізу підходів щодо змістовного і структурного наповнення функцій представницької установи варто зазначити, що законодавчим органом мав бути однопалатний орган – Державна Рада, а до моменту її скликання законодавча влада мала належати Державному сойму. Аналізуючи артикули даної конституції, ми можемо зробити висновок, що функціями представницької установи були законодавча (насамперед, прийняття законів), представницька (члени Союму є представниками загалу громадян української держави тощо), установча (обрання Голови, заступників Голови, формування комісій тощо), контрольна (міністр фінансів здійснює нагляд за Державним Банком і відповідає перед Державним Союмом за його діяльність, схвалює звіт Державного контролера, має право контролювати діяльність уряду через інтерпеляцію, наслідком якої може стати недовіра уряду або окремому міністру, може бути утворено комісії для з'ясування тих чи інших питань тощо), бюджетно-фінансова (визначає податки і публічні оплати, ухвалює державний бюджет тощо) та зовнішньополітична.

У підсумку необхідно констатувати, що ХХ століття є періодом розбудови Української держави, в якому надто яскравою є діяльність Центральної Ради України та доба Директорії УНР. І в цьому контексті не можна залишити поза увагою вироблені в згаданий період підходи до меж, форм і способів функціонування представницьких установ.

У 1919 році Директорія потерпіла крах і в Україні розпочався новий етап розвитку конституційного процесу, що відіграв важливе значення у становленні і розвитку функцій сучасного українського парламенту. Цей період в історичній науковій літературі прийнято називати «радянський», оскільки в радянській юридичній науці конституцією було прийнято вважати основний закон держави, що виражає, як і будь-який закон, соціально-політичну природу держави і волю пануючого класу. При цьому, радянські правознавці виділяли особливу юридичну категорію – «Радянська Конституція» – як принципово нову для конституційного права [16, с. 55].

У цей час було створено перший радянський уряд і, відповідно, було прийнято Радянську Конституцію України ВУЦВК у березні 1919 року. В 1922 році було утворено Союз Радянських Соціалістичних Республік, а вже в 1924 році було прийнято Конституцію СРСР, що стало причиною внесення змін у раніше прийняту Конституцію Української Соціалістичної Радянської Республіки 1919 року, а, відповідно, в травні 1929 року було прийнято новий текст Конституції УСРР.

В Конституції 1919 та 1929 років визначалося, що органом верховної державної влади і найвищим представницьким органом в Україні був Усеукраїнський з'їзд Рад (ст. 10 Конституції 1919 р., ст. 22 Конституції 1929 р.).

У грудні 1936 році, в епоху сталінізму, було прийнято нову Конституцію СРСР, а вже в січні 1937 року було прийнято Конституцію Української Радянської Соціалістичної Республіки, в якій Верховна Рада Української РСР визначалася як найвищий орган державної влади УРСР та єдиний орган законодавчої влади УРСР.

Отже, основними історичними віхами, що передували зародженню Верховної Ради УРСР, а в подальшому і сучасної Верховної Ради України, стала діяльність віча, козацьких рад, сеймів, Центральної Ради України, Директорії УНР тощо, що певним чином вплинуло на формування першого Українського радянського парламенту – Верховної Ради УРСР. Але, на жаль, не всі здобутки даного періоду щодо організації і діяльності парламенту та його ролі в системі органів державної влади в подальшому було відтворено в Конституціях радянського періоду. Більшою мірою досягнення у сфері функціонування парламентських установ, що здійснювали свою діяльність до утворення Верховної Ради УРСР було враховано при прийнятті Конституції України 1996 року, яка врахувала досягнення вітчизняної науки і практики в зазначеній сфері.

Висновки. У результаті проведеного дослідження варто визначити, що для кожного періоду розвитку української державності був характерним процес формування і функціонування органів представницької влади.

Перший період – це ранньофеодальний період нашої державності з характерним функціонуванням народних зборів -віче; другий період державного будівництва – це литовсько-польська доба, що знаменується діяльністю сеймів; третій період відомий заснуванням Запорозької Січі, в якій функціонували козацькі ради; третій період – це період розбудови Української держави (період діяльності Центральної Ради України та доба Директорії УНР); четвертий період державності, характеризується тим, що Україна ввійшла до складу Союзу Радянських Соціалістичних Республік (у цей період вперше було створено Верховну Раду УРСР, конституційно-правовий статус якої було визначено Конституцією УРСР 1937 року).

Бібліографічні посилання

1. Одинцова Г. С. Теорія та історія державного управління: навч. посіб. / Г. С. Одинцова, В.Б. Дзюнзюк, Н.М. Мельтюхова – К., 2008.
2. Сергеевич В. И. Вече и князь. Русское государственное устройство и управление во времена князей Рюриковичей. Исторические очерки. / В. И. Сергеевич – М., 1867.
3. Ключевский В.О. Сочинения в 9-ти т. – Т. I. Курс русской истории. – Ч. I / под ред. В.Л. Янина. – М., 1987.
4. Владимирский-Буданов М.Ф. Обзор истории русского права / М.Ф. Владимирский-Буданов. – 7-е изд. – Киев; Петроград, 1915.
5. Довідник з історії України / за ред. І. Підкови та Р. Шуста. – К., 1993. //http://history.franko.lviv.ua/Iv.htm
6. Вілкун Т.Л. Віче в Давній Русі у другій половині XI–XIII ст.: автореф. дис. ... канд. іст. наук : спец. 07.00.01/ Вілкун Т.Л. –К., 2001.
7. Довідник з історії України / за ред. І. Підкови та Р. Шуста.– К., 1993. – Т.1. //http://history.franko.lviv.ua/Iv.htm
8. Грушевський М.С. Нарис історії Київської землі від смерті Ярослава до кінця XIV сторіччя. — К., 1991.
9. Сворак С. Формування та трансформація вічового устрою Руської держави. – Режим доступу : //http://www.viche.info/journal/1067/

10. Енциклопедія історії України: Т. 1: А-В / редкол.: В. А. Смолій (гол.). – К., 2003. – Режим доступу: // http://www.history.org.ua/?termin=Valnyj_sejm
12. Музиченко П.П. Історія держави і права України : навч. посіб. – 6-те вид., перероб. і доп. – К., 2007.
13. Журавльова Г.С. Конституційні засади становлення та розвитку парламентаризму в Україні : автореф. дис... канд. юрид. наук : 12.00.02/ Г.С.Журавльова. – Х., 1999.
14. Історія української Конституції/ упоряд. А.Г. Слюсаренко, М.В. Томенко. – К., 1997.
15. Закони про тимчасовий державний устрій. – Режим доступу : // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/n0004300-18>
16. Погорілко В.Ф., Федоренко В.Л. Конституційне право України : підручник / за заг. ред. В.Ф. Погорілка. – К., 2006.

Пустовит Ж. Н. Исторические предпосылки становления и развития функций Верховного Совета УССР - предшественницы Верховной Рады Украины. Исследованы исторические предпосылки, которые сыграли значительную роль в становлении и развитии функций Верховного Совета УССР. Также определено, что для каждого периода развития украинской государственности был характерным процесс формирования и функционирования органов представительской власти.

Ключевые слова: *Верховный Совет Украинской ССР, функции Верховного Совета УССР.*

Pustovit Zh. M. Historical background of formation and function of the Supreme Soviet of the Ukrainian SSR – the predecessor of The Verkhovna Rada of Ukraine. The article outlines the historical background and stages of formation and functioning of representative institutions that played a significant role in the establishment and functions of the Supreme Soviet of the Ukrainian SSR.

It is proved that the birth of the Institute of the Supreme Soviet of the Ukrainian SSR certain historical periods prior to the formation and development of Ukrainian statehood inherent operation of representative bodies that perform to a certain extent, form and way of legislative, representative, constituent, control, fiscal and other functions. The author found that the major historical milestones leading up to the birth of the Supreme Soviet, and subsequently the Verkhovna Rada of Ukraine, was the work of the Chambers, Cossack tips Sejm, the Central Rada of Ukraine, UPR Directory so that definitely influenced the formation of the first Ukrainian Soviet parliament – the Supreme Soviet, which is the predecessor of the Verkhovna Rada of Ukraine.

It's determined that for each phase of development of the Ukrainian state is peculiar process of formation of representative institutions, which in different periods of evolutionary development performed by the legislation functions and powers, whose analysis helped to identify the stages of formation and development of the functions of the modern Ukrainian parliament. First period – a period in our early feudal state with a typical operation of the national assembly – viche, the second period of nation building – is the Lithuanian-Polish days that marked the activities of the Seimas, the third period is known establishment Sich, which functioned Cossack Council, the third period - the period development of Ukrainian state (the period of the Central Rada of Ukraine and the period of the UPR Directory), the fourth time the state is characterized by the fact that Ukraine joined the Union of Soviet Socialist Republics (the period was initially set up of USSR Supreme Soviet, the constitutional and legal status which was defined by the Constitution of the Ukrainian SSR 1937).

Keywords: *the Supreme Soviet of the Ukrainian SSR, functions of the Supreme Soviet of the USSR.*

Надійшла до редакції 03.12.2012